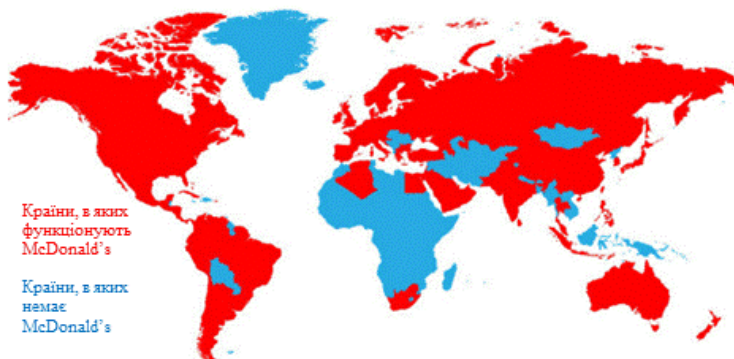

Що таке глобалізація? З якою метою, як створювалися та функціонують сьогодні транснаціональні корпорації? Що являє собою явище макдональдизації суспільства та як мінімізувати його негативні наслідки? Відповіді на ці та інші питання Ви отримаєте, відвідавши майстер-клас «*Макдональдизація сучасного суспільства*» к. с. н., доцента кафедри соціології ЧНУ ім. Петра Могили *Калашинікової Людмили Володимирівни*.

У загальному розумінні *глобалізація* визначається як світове поширення соціальних практик, встановлення зв'язків між континентами, організація життя в масштабах всього людства, формування світового мислення. Глобальні зміни призводять, з одного боку до стирання соціокультурних, національних, етнічних відмінностей (виникає явище *глокалізації*, коли світове витісняє регіональне), з іншого – до посилення соціальної нерівності (проявляється так звана *гробалізація*, коли світ ділиться на лідерів й аутсайдерів).

Основною причиною появи транснаціональних корпорацій (McDonald's, Nestle, Ford, Mercedes та ін.) вважають інтернаціоналізацію виробництва і капіталу, формування міжнародних виробничо-збутових, торговельних та фінансових комплексів з єдиним центром управління. На початку XXI ст. налічується більше 70 тис. транснаціональних корпорацій (материнських компаній розташованих переважно у розвинених країнах) й 850 тис. їх філій.

Американський соціолог Дж. Рітцер, вивчаючи процеси макдональдизації, визначив основні чотири принципи: *ефективність* (вибір оптимальних засобів для досягнення мети), *передбачуваність* та *кількісні показники обліку* (у мережевій системі аналогічних установ по всьому світу легко прорахувати витрати і прибутки), суворий контроль (уніфіковані дії технологій, усунення людського чинника за рахунок часткової автоматизації процесів).

У сучасному світі макдональдизація не обмежується мережею ресторанів швидкого харчування, а розповсюджується на інші сфери соціального життя (туризм, вища освіта, дозвіллеві комплекси, шопінг у торговельних центрах й моллах, он-лайн знайомства й багато інших сервісів). Безумовно, функціонування транснаціональних корпорацій має як ряд переваг (підвищення ефективності та конкурентоспроможності, доступ до ресурсів іноземних держав, використання у власних інтересах корпорацій державної податкової політики в різних країнах, продовження життєвого циклу технологій і продукції, уникнення торговельних бар'єрів тощо), так й цілий спектр недоліків (порушення законодавства країн перебування, маніпулювання політикою цін, диктат умов, що обмежує інтереси країн, в яких вони функціонують).